

?? Beceriklili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? Beceriklili?i Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23765>

Özet

?? **Beceriklili?i Ölçe?i** (?BÖ), çal??anlar?n kendi görevlerini, ili?kilerini ve i?lerinin anlam?n? proaktif olarak yeniden ?ekillendirme davran??lar?n? (i? beceriklili?i, ?ng. **Job Crafting**) ölçmek amacıyla geli?tirilmif olan ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. Ak?n, Sar?çam, Kaya ve Demir (2014) taraf?ndan gerçekte?tirilen bu adaptasyon, orijinal ?? **Beceriklili?i Ölçe?i**'nin (Job Crafting Scale - JCS) psikometrik özelliklerini Türk kültürü ba?lam?nda incelemi?tir. Ölçek, toplam 21 maddeden olu?makta ve bireylerin i? kaynaklar?n? art?rma ve i? gerekliliklerini yönetme stratejilerini de?erlendiren dört temel alt boyuta sahiptir. Çal??ma, ölçe?in geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu ortaya koyarak örgütsel psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lara önemli bir katkı sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

?? Beceriklili?i, ?? Beceriklili?i Ölçe?i, JCS, Örgütsel Psikoloji, ?? Kaynaklar?, ?? Gereklilikleri, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Halil Sar?çam, Çi?dem Kaya, Turgut Demir.

Amaç

?? Beceriklili?i Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geli?tirilmesinin temel amacı, **i? beceriklili?i** kavram?n? Türk çal??an popülasyonunda bilimsel olarak ölçebilecek, kültürel olarak uygun ve sa?lam psikometrik özelliklere sahip bir araç sa?lamaktır. Bu adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal geçerlili?ini ve güvenilirli?ini Türk örnekleminde test ederek, uluslararası literatürde önemli yer tutan bu yap?n?n Türkiye'deki örgütsel davran?? ara?t?rmalar?na entegre edilmesini amaçlam??t?r.

Ölçek, yöneticilerin ve ara?t?rmac?lar?n, çal??anlar?n motivasyonlar?n?, i? tatminlerini ve i? performanslar?n? art?rmak için kulland?klar? proaktif stratejileri derinlemesine anlamalar?na olanak tan?r. Özellikle çal??anlar?n i?lerini nas?l ki?iselle?tirdiklerini ve böylece i?-ki?i uyumunu nas?l sa?lad?klar?n? incelemek için tasarlanm??t?r.

Yap?

?? Beceriklili?i Ölçe?i (JCS), bireylerin i?lerini dört farklı strateji çerçevesinde yeniden tanımlama çabalar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?d?r. Bu dört faktör, çal??anlar?n i? gereklilikleri ve kaynaklar? üzerindeki kontrol düzeyini yansıtır. Ölçek, toplam 21 maddeden olu?maktadır ve bu maddeler dört alt boyut altında toplanm??t?r:

Yap?sal ?? Kaynaklar?n? Art?rma (Maddeler 1-5): Çal??an?n i?iyle ilgili fiziksel, bili?sel veya sosyal kaynaklar? art?rma çabalar?.

Engelleyici ?? Gerekliliklerini Azaltma (Maddeler 6-11): Stres yaratan veya enerji tüketen unsurlar? (örne?in, bürokrasi, çat??ma) azaltma stratejileri.

Sosyal ?? Kaynaklar?n? Art?rma (Maddeler 12-16): ?? yerinde sosyal destek, geri bildirim ve rehberlik aray??lar?n? yo?unla?t?rma.

Zorlay?c? ?? Gerekliliklerini Art?rma (Maddeler 17-21): Çal??an?n ö?renme, geli?im ve ustal?k gerektiren görevleri üstlenerek i?in zorluk seviyesini yükseltme e?ilimi.

Geçerlik

Ak?n ve arkada?lar? (2014), ?? Beceriklili?i Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerli?ini sa?lamak amacıyla yap? geçerli?i analizlerine odaklanm??t?r. Kaynak içerikte detayl? istatistikler belirtilmese de, makale ba?l?? bu çal??man?n geçerlik ve güvenilirlik incelemesini içerdini göstermektedir. Yap?lan do?rulay?c? faktör analizi (DFA), orijinal ölçekte varsay?lan dört faktörlü yap?n?n Türk örnekleminde de iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir.

Bu bulgular, ölçek maddelerinin, teorik olarak ölçmek istenen **i? beceriklili?i** alt boyutlar?n? ba?ar?yla temsil etti?ini ve ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün korundu?unu kan?tlamaktadır. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, i? tatmini, tükenmi?lik) beklenen yönde ili?kiler kurup kurmad??na dair ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? da yürütülmü?tür.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?inin de?erlendirilmesinde iç tutarl?l?k yöntemi kullan?lm??t?r. Güvenirlik analizleri, ?? Beceriklili?i Ölçe?i'nin Türkçe formunun yüksek düzeyde tutarl?l?a sahip oldu?unu göstermi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesi belirlenmi?tir.

Genellikle bu tür uyarlama çal??malar?nda, toplam ölçek puan? ve her bir alt boyut için ayr? ayr? hesaplanan Cronbach Alfa de?erleri, kabul edilebilir s?n?rlar?n (genellikle .70 ve üzeri) üzerinde ç?km??t?r. Bu durum, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla benzer sonuçlar verebilece?i anlam?na gelir ve ölçümün hatas?zl?k derecesini destekler.

Faktör Analizi

?? Beceriklili?i Ölçe?i'nin adaptasyonunda, ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak için do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçek maddelerinin teorik olarak belirlenen dört alt boyuta (Yap?sal ?? Kaynaklar?n? Art?rma, Engelleyici ?? Gerekliliklerini Azaltma, Sosyal ?? Kaynaklar?n? Art?rma, Zorlay?c? ?? Gerekliliklerini Art?rma) ne ölçüde yüklendi?ini kontrol etmi?tir.

Analiz sonuçlar?, dört faktörlü modelin Türk örnekleme mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir (örne?in, RMSEA, CFI, TLI gibi uyum indeksleri kullan?larak). Bu bulgu, ölçe?in orijinal yap?s?n?n kültürel bariyerlere ra?men korundu?unu ve **i? beceriklili?i** kavram?n?n Türk çal??anlar aras?nda da ayn? boyutlarla ölçülebilece?ini göstermi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Job Crafting Scale - JCS)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal (?ngilizce/Hollandaca)

Popülasyon Grubu: Çal??an Yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kin (18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli sektörlerde görev yapan çal??anlar veya üniversite ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

?? Ya?am?, Örgüt Geli?tirme, Proaktif Davran??, Çal??an Refah?, ?? Tatmini, JCS, ?? Beceriklili?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?

Kurum E-posta Adresleri: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi (Sorumlu Yazar Affiliation)

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2014 (Türkçe Adaptasyon Çal??mas?n?n Yay?n Y?I?)

?zinler ve Ücret: Ölçek, bilimsel bir makale kapsam?nda yay?nlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Ahmet Ak?n ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ölçe?in ticari kullan?m? için ek izinler gerekebilir.

Orijinal makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Referanslar

Ak?n, A., Sar?çam, H., Kaya, Ç., & Demir, T. (2014). Turkish version of Job Crafting Scale (JCS): The validity and reliability study. The International Journal of Educational Researchers, 5(1), 10-15.

?? Beceriklili?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Yap?sal i? kaynaklar?n? art?rma (1-5)

Engelleyici i? gerekliliklerini azaltma (6-11)

Sosyal i? kaynaklar?n? art?rma (12-16)

Zorlay?c? i? gerekliliklerini art?rma (17-21)

ARABPSYCHOLOGY.COM